

# Demokratiaohjelman tavoitteet ja toimenpiteet

# Ylätavoitteet ja toimenpiteet

- 1 Ohjelman tavoitteena on että osallistumisoikeudet ja vaikutusmahdollisuudet toteutuvat yhdenvertaisesti. Toteutetaan hallitusohjelmaan liittyvät demokratiakirjaukset ja seurataan ja raportoidaan demokratiaan liittyvien hankkeiden etenemistä (alla olevat yksityiskohtaiset tavoitteet).
- 2 Tuoda demokratia ja osallisuus toimintatapana julkishallinnon toiminnan keskiöön. Toteutetaan osallistumalla julkisen hallinnon strategian valmisteluun demokratian ja osallistumisoikeuksien osalta.
- 3 Luoda puitteet pitkäaikaiselle ja johdonmukaiselle demokratian kehittämiseksi arvioimalla hankkeiden toteutumista ja tekemällä esityksiä jatkotoimenpiteistä (VN periaatepäätös).

# Yksityiskohtaiset tavoitteet ja toimenpiteet

## Edustuksellinen demokratia

**Tavoite:** Varmistetaan turvalliset, oikeudenmukaiset ja luotettavat vaalit, jossa mahdollisimman moni käyttää äänioikeuttaan

### Toimenpiteet:

- Selvitetään vaalilain ja vaalijärjestelmän uudistamistarpeita ●
- Valmistellaan vaalilain muutokset maakuntavaalien osalta ●
- Valmistellaan puoluelain muutos ja perustetaan sähköinen puoluerekisteri
- Arvioidaan vaalirahoituslain muutostarpeet (ilmoitusten avoimuus ja kampanjakatot) ●
- Selvitetään ja kokeillaan uusia tapoja äänestysaktiivisuuden lisäämiseksi (esim. tekstiviestikampanja ja järjestöyhteistyö) ●
- Toteutetaan toimenpiteitä vaalien turvallisuuden ja haitallisen vaalivaikuttamisen ehkäisemiseksi.

## Suora ja osallistuva demokratia

**Tavoite:** Edistetään yhdenvertaista osallistumista vaalien välillä

### Toimenpiteet:

- Selvitetään ja valmistellaan kansalaisaloitelain ja EU-kansalaisaloitelakiin liittyvät muutokset (ikäraja ja aloitteiden raukeaminen) ●
- Valmistellaan maakuntalain osallistumisoikeudet ▲
- Helpotetaan kunnallisten ja maakunnallisten kansanäänestysten järjestämistä
- Kehitetään verkkodemokratiapalveluja
- Kokeillaan ja tuetaan uusien osallistumismuotojen käyttöönottoa (kansalaisraadit, käyttäjädemokratia, osallistuva budjetointi, pop-up tilaisuudet, verkkovaltuustot).

## Hallinnon avoimuus, kuuleminen ja kansalaisyhteiskunta

**Tavoite:** Kehitetään valmistelun avoimuutta ja vuorovaikutteisuutta ja kansalaisyhteiskunnan toimintaedellytyksiä

### Toimenpiteet:

- Valmistellaan lakisääteinen sähköinen avoimuusrekisteri ■
- kehitetään ja otetaan käyttöön uusia kuulemismenetelmiä. Nuorten kuulemista edistetään
- Selvittämään mahdollisuuksia tukea kansalaisjärjestöjen varainhankintaa ja puretaan kansalaistoimintaa häiritsevää byrokratiaa.

## Demokratia- ja ihmisoikeus-kasvatus ja nuorten osallisuus

**Tavoite:** turvataan riittävä osaaminen ja valmiudet yhdenvertaiselle osallistumiselle

### Toimenpiteet:

- Tarkastellaan ja uudistetaan opetussuunnitelmia demokratia- ja ihmisoikeuskasvatuksen osalta
- Kehitetään demokratia- ja ihmisoikeus-kasvatusta opettajankoulutuksessa
- Kehitetään opettajien täydennyskoulutusta
- Lisätään viranomaisten tietoisuutta nuorten osallistumisesta
- Käynnistetään pilotti, jolla vahvistetaan nuorten yhdenvertaista osallisuutta ja hyviä väestösuhteita kohdepaikkakunnilla.

● Valmistellaan erillisessä parlamentaarisessa työryhmässä

■ Valmistellaan erillisessä parlamentaarisessa työryhmässä

▲ Valmistellaan sote-uudistuksen yhteydessä

# OIKEUSMINISTERIÖ

[www.oikeusministerio.fi](http://www.oikeusministerio.fi)

Facebook: [facebook.com/oikeusministerio](https://facebook.com/oikeusministerio)

Twitter: [twitter.com/oikeusmin](https://twitter.com/oikeusmin) @oikeusmin

Käyntiosoite: Eteläesplanadi 10, Helsinki

Postiosoite: PL 25, 00023 Valtioneuvosto

Vaihde: 029 516 001